Maar je moet iets doen om mij te winnen. Een snoer van bloedkoralen moet je voor me halen! Honderd kralen van koraal ...
Lidenbrock Luister naar het lied van de grote schelp, Jules! De grote schelp laat je de hartslag van het leven horen en het suizen van de werkelijkheid. De kleine schelp is aanlokkelijk. Maar laat je niet bekoren door de zachte, veelkleurige glans van het parelmoer, Jules, en de zoete tonen van de muziek der sferen. Lééf, lééf in de werkelijkheid, Jules! Loop, kruip als het moet, glijd van de steile hellingen af en aan het einde van de weg zullen onze armen je opvangen. Op weg, mijn kind! Op weg! *(Lidenbrock verdwijnt weer)*
Caroline Honderd kralen van koraal ...

V.23

(Buiten ontneemt het regengordijn het zicht op het familietafereel)
Verne Ik wist dat er in de haven een driemaster klaar lag om uit te zeilen naar West-Indië: de Coralie. Dat moest het schip zijn, waarop ik kon aanmonsteren om voor Caroline een snoer van koraal te halen. De naam alleen al was een voorteken. Ik kocht een scheepsjongen om en de volgende dag roeide ik in alle vroegte naar het schip, dat het anker lichtte en vertrok. Toen ik om half één nog niet thuis was voor het eten, werd mijn moeder ongerust. Ze waarschuwde mijn vader, die op onderzoek uitging. Hij vond iemand, die me aan boord had zien gaan. Mijn vader nam de stoomboot naar Paimboeuf, aan de monding van de Loire en wist mij nog net op tijd van het schip te halen. *(Het regengordijn zakt. We zien Pierre Verne, Sophie en de jonge Jules. Jules krijgt er flink van langs)*
Pierre Wat moest je op dat schip ? Wat moest je op dat schip ?
Jules De Coralie ... een halssnoer van koraal ... voor Caroline !
Pierre Dat is elf jaar en dat is verliefd op zijn nichtje!
Gräuben Zie je niet dat deze schelp de vorm heeft van een oor? Ja, je weet het wel.
Sophie Je moeder weet alles, Jules. Zeg mij na: ik beloof dat ik nooit meer zal reizen ...
Gräuben Heb je als kind nooit een schelp tegen je oor gehouden en geluisterd — geluisterd naar het suizen van je hartebloed, het zoemen van de gedachten in je hersenen.
Jules Ik beloof dat ik nooit meer zal reizen. *(Prof Lidenbrock komt achter een struik vandaan)*
Gräuben Het breken van duizend kleine draadjes in je lichaam ...
Sophie Behalve in mijn fantasie ...
Verne Zeg het niet, Jules ! Zeg het niet !
Gräuben Dat hoor je allemaal in de kleine schelp.
Caroline Stel je nou eens voor wat je allemaal kunt horen in de grote, Jules.
Jules Behalve in mijn fantasie. *(Prof. Lidenbrock schudt zijn hoofd en trekt zich weer terug. Buiten dooft het licht)*
Verne Goed. Ik was daar blijkbaar niet gewenst. Maar ze zullen nog eens zien, uit welk hout hij gesneden was, die arme jongen die ze Jules Verne noemen. *(Hij gaat af)*

VI.25

(In de kleine zaal staat het "Delvaux-dekor", een toneelbeeld dat een exacte kopie is van Paul Delvaux Hommage à Jules Verne, *met de daarop afgebeelde figuren in levende lijve. Er ontstaat op muziek van Saint Saens* Derde Symphonie *een surrealistisch bewegingsspel, waarin de personages als slaapwandelaars over het toneel gaan. Aan het eind blijft de figuur van Prof. Lidenbrock over.)*
Lidenbrock Axel ! *(Er gebeurt niets)* Axel, kom tevoorschijn. Ik zie je wel staan. *(Axel komt tevoorschijn)* Waarom sta je stiekum naar me te kijken, Axel ?
Axel Zo maar, oom.
Lidenbrock Waarom, Axel ?
Axel Bent u mijn vader ?
Lidenbrock Ik ben je oom.
Axel Wie is dan mijn vader ?
Lidenbrock Je Schepper.
Axel Nee, ik bedoel mijn échte vader.
Lidenbrock Die heb je niet.
Axel Ben ik een vondeling ? Heb ik daarom geen ouders ? *(Pauze)*
Lidenbrock Nee.
Axel *(Lacht ongelovig)* Ja, maar ... Ik moet toch verwekt zijn ? *(Denkt na)* Ah ! Ik begrijp het. Kunstmatige inseminatie.
Lidenbrock Zo zou je het kunnen noemen.
Axel Maar wie is dan mijn moeder ?
Lidenbrock Die heb je niet.
Axel Een reageerbuisbaby ?
Lidenbrock Zoiets.
Axel Goh ! *(Stilte)* Onze schepper was zijn tijd ver vooruit.
Lidenbrock Onze schepper wil — of kan — bepaalde waarheden niet onder ogen zien. Hij denkt in algemene ideeën. Algemene ideeën zijn altijd abstracties en daarom per definitie een ontkenning van het ware leven. En steeds als hij zich uit zijn abstracte wereld waagt, en zich bemoeit met de levende schepping in de echte wereld, is alles wat hij voorstelt of schept armzalig, bloedeloos en levenloos.
Axel Dus ik ben eigenlijk een doodgeboren kindje. Zo voel ik me niet.
Lidenbrock Pas op, Axel! We kunnen ons verzetten. Onze schepper staart zich blind op de wetenschap. En ik, als wetenschapper, kan dat weten! Maar de wetenschap omvat de idee van de werkelijkheid, niet de werkelijkheid zelf. Ze is het kompas van het leven, maar ze is het leven niet.
Axel Nee, oom.
Lidenbrock Wat nou, "nee, oom" ... !? Wat ik predik is de opstand van het leven tegen de wetenschap, of liever tegen de heerschappij van de wetenschap. Want tot de dag van vandaag is de hele geschiedenis van de mensheid alleen maar één voortdurende bloedige opoffering geweest van miljoenen arme menselijke wezens ter ere van de een of andere onmeedogende abstractie. God, vaderland, staatsmacht, nationale eer, historische rechten, juridische aanspraken ...
Axel Oom ...
Lidenbrock Ja, Axel ...
Axel Bént u mijn oom ?

VII.26

Hetzel De ellende brengt het volk tot de revolutie. En de revolutie brengt het tot ellende. De eerste barrikade werd al in de vroege ochtend van vrijdag de drieëntwintigste opgeworpen, bij de Porte Saint-Denis; nog dezelfde dag werd ze bestormd door bataljons van het eerste en het tweede legioen van de Nationale Garde. De aanvallers rukten op over de boulevard en toen ze binnen schootsafstand waren, zag ik een vrouw op de barrikade klimmen. Ze was jong, mooi, haar haren hingen los. De adem stokte in mijn keel. De vrouw, een prostituée, tilde haar rok op tot boven haar middel en schreeuwde: "Lafaards, durf eens te schieten op de buik van een vrouw!" De Nationale Garde aarzelde niet. Een waar vuurpeleton deed de arme vrouw achteroverslaan. Er viel een gruwelijke stilte op de barrikade zowel als onder de belegeraars.
Verne Toen ik zondagavond in Parijs aankwam, was het enige dat ik zag van het veelbesproken Feest van de Grondwet, de laatste kaarsen die in hun houders sputterden. Ik ben langs de verschillende punten gelopen die een rol hebben gespeeld tijdens de opstootjes, de rue Saint-Jacques, Saint-Martin, Saint-Antoine en ik begrijp nu nog minder van die straatgevechten dan eerst. Na door de nodige straten te zijn gesjouwd, vond ik tenslotte een geschikte kamer in de rue de l'Ancienne Comédie nr. 24 voor dertig francs per maand.
Hetzel Niets is monsterachtiger in mijn ogen dan het beeld van een beschaving die zich alleen maar kan verdedigen tegen de aanvallen van het cynisme door naar de middelen van de barbaarsheid te grijpen.
Verne Wiens kant moet ik kiezen? Welkē partij vertegenwoordigt de orde ? Wat mij betreft, ik doe — krik-krak — mijn deur op slot en ik blijf thuis werken. Ze zoeken het zelf maar uit, zolang ze mij maar niet lastig vallen.
Hetzel Morgen vindt de proklamatie van de Grondwet plaats. De Place de la Révolution, die nu definitief Place de la Concorde heet, is omzoomd door podia.
Verne Het examen komt al snel dichterbij. De stof is eerder lastig dan moeilijk.
Hetzel Op de Place de la Concorde gonst het van de geruchten. Men ducht de komst van tienduizend socialisten uit de Faubourg Saint-Antoine, die de Kamer willen ontbinden en de "keizer" willen afzetten.
Verne Ik eet ook op mijn kamer nu, maar dat is duurder dan het restaurant. Een eenvoudige maaltijd kost veertig sous; daar komt nog bij dat een ontbijt met brood en melk me vijf sous kost en vaak is een enkel broodje van twee sous niet genoeg.
Hetzel Het regime toont zijn ware aard. Er worden op grote schaal arrestaties verricht, mensen worden bij hun haren voortgesleept. De afgevaardigden Baudin en Madier zijn gedood. Anderen, onder wie Victor Hugo, vluchten naar het buitenland.
Verne De winkels worden gesloten. Overal worden weer barrikaden opgeworpen. Wat moet dat worden, wat moet dat worden? Enfin, ik bemoei me nergens mee.
Hetzel Verdreven zijn wij, Verbannen.
Rusteloos zitten wij zo
dicht mogelijk bij de grenzen
wachtend de dag van de
terugkeer.

VII.27

Verne Volgende week dinsdag doe ik examen. Ik kan aan niets anders denken. Je weet hoe onweerstaanbaar Parijs is voor iedereen en voor een jong iemand als ik in het bijzonder. Het is werkelijk een genot, om rechtstreeks in kontakt te zijn met de literatuur, die te ondergaan als iets dat leeft en in beweging is. *(Een groepje prostituées komt naar voren)* Helaas werpt die helse politiek zijn prozaïsche mantel over de schoonheid van de poëzie. De ministers, de president en de Kamer kunnen allemaal naar de duivel lopen, zolang er in Parijs nog één dichter is die ons hart kan ontroeren. Ik denk en herhaal met Goethe: "Niets dat ons gelukkig maakt is een illusie". *(De prostituees zijn hem genaderd; een prostituee loopt op hem toe)*
Prostituees Een illusie ! Een illusie ! Een illusie! Een illusie ! Niets dat ons gelukkig maakt is een illusie ! *(Sophie Verne in rouwkleding op)*
Verne Mademoiselle Heloïse en alle andere jonge vrouwen die ik met mijn attenties heb vereerd, trouwen allemaal binnenkort ... *(Sophie nadert Verne)*
Verne U moet me maar uithuwelijken, lieve mama. Ik zal elke vrouw accepteren die u voor me wilt kiezen. Ik neem haar met mijn ogen dicht en mijn beurs open. Moeder ! Hoe zit het met het huwelijk van een zekere jongedame, die u goed kent en dat dinsdag moest plaatsvinden? Ik zou graag willen weten wat er tot slot van terecht gekomen is ...
Sophie De twee stafdragers in vol galakostuum bonkten een lange serie doffe klappen op de vloer van de kerk. De vader kwam naar voren om het kuise slachtoffer naar het altaar te